

Ivan Tilošanec, odvjetnik

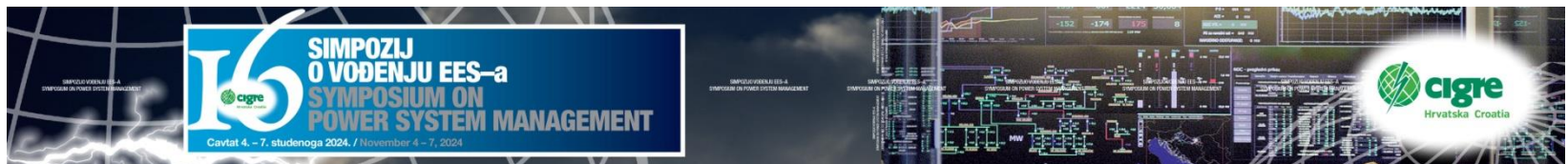
REVIZIJA HRVATSKOG ZAKONODAVNOG OKVIRA ZA VODIK

Cavtat, 5. studenog 2024.

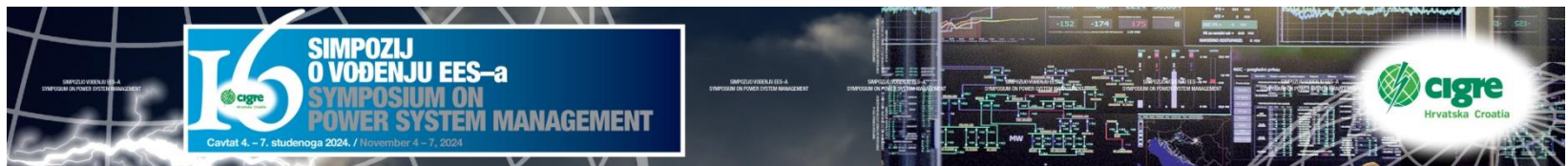
SADRŽAJ PREZENTACIJE

1. Uvodne napomene
2. Revizija EU zakonodavstva
 - 2.1. Shema EU zakonodavnog okvira za vodik (revizija)
 - 2.2. Opće napomene o reviziji
3. Revizija HR zakonodavstva
 - 3.1. Shema HR zakonodavnog okvira za vodik
 - 3.2. Zakon o energiji
 - 3.3. Zakon o OIE-e i visokoučinkovitoj kogeneraciji
 - 3.4. Zakon o biogorivima za prijevoz
 - 3.5. Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva
 - 3.6. *Zakon o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu*
 - 3.7. *Zakon o upotrebi i opskrbi održivim zrakoplovnim gorivima*
 - 3.8. Zakon o tržištu plina

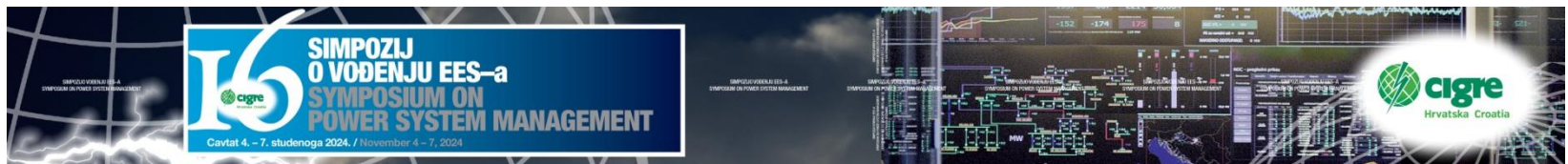
1. Uvodne napomene

- Hrvatska strategija za vodik do 2050 g. (25.2.2022.g.)
 - Europski zeleni plan- COM (2019/640) final (11.12.2019.g.)
 - EU strategija za vodik- COM (2020/301) final (8.7.2020.g.)
- Komunikacija EK “Spremni za 55” COM (2021) 550 final (14.7.2021.g.)
 - paket zakonodavnih prijedloga za reviziju EU zakonodavstva
 - svrha je postizanje klimatskog cilja smanjenja emisije SP-a najmanje za 55 % do 2030.g. u odnosu na 1990.g.

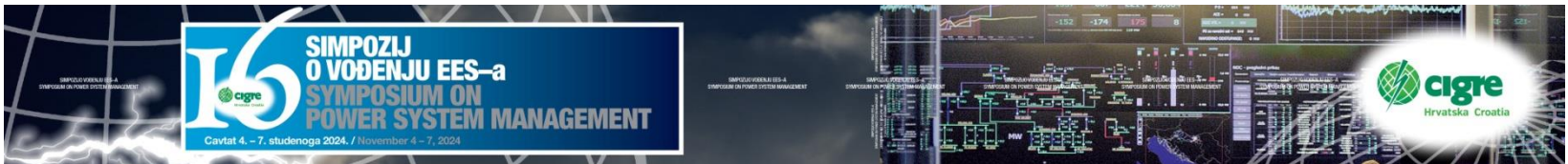
“Spremni za 55”

- cilj je zelena tranzicija do 2030. g.- pravedna i konkurentna
- sadrži cjelovit prijedlog za donošenje niza povezanih propisa
- različita su područja koja obuhvaća inicijativa:
 - klimatska zaštita
 - energetika
 - promet
 - industrija
 - gospodarstvo

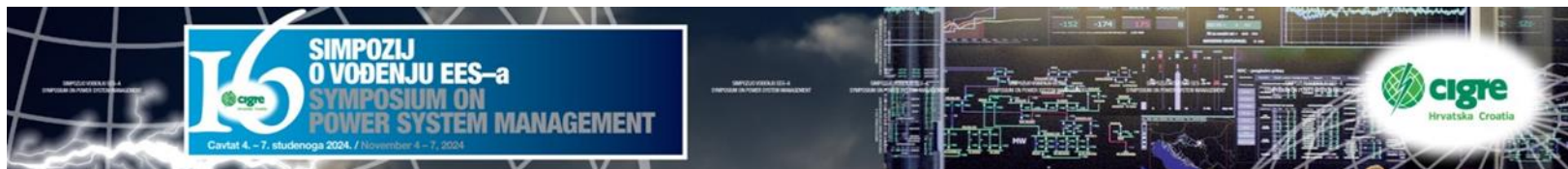
Uvodne napomene

- tema prezentacije je revizija HR zakonodavstva uvjetovana revizijom EU zakonodavstva
- tema se ograničava na područje energetike i prometa, povezano s vodikom.

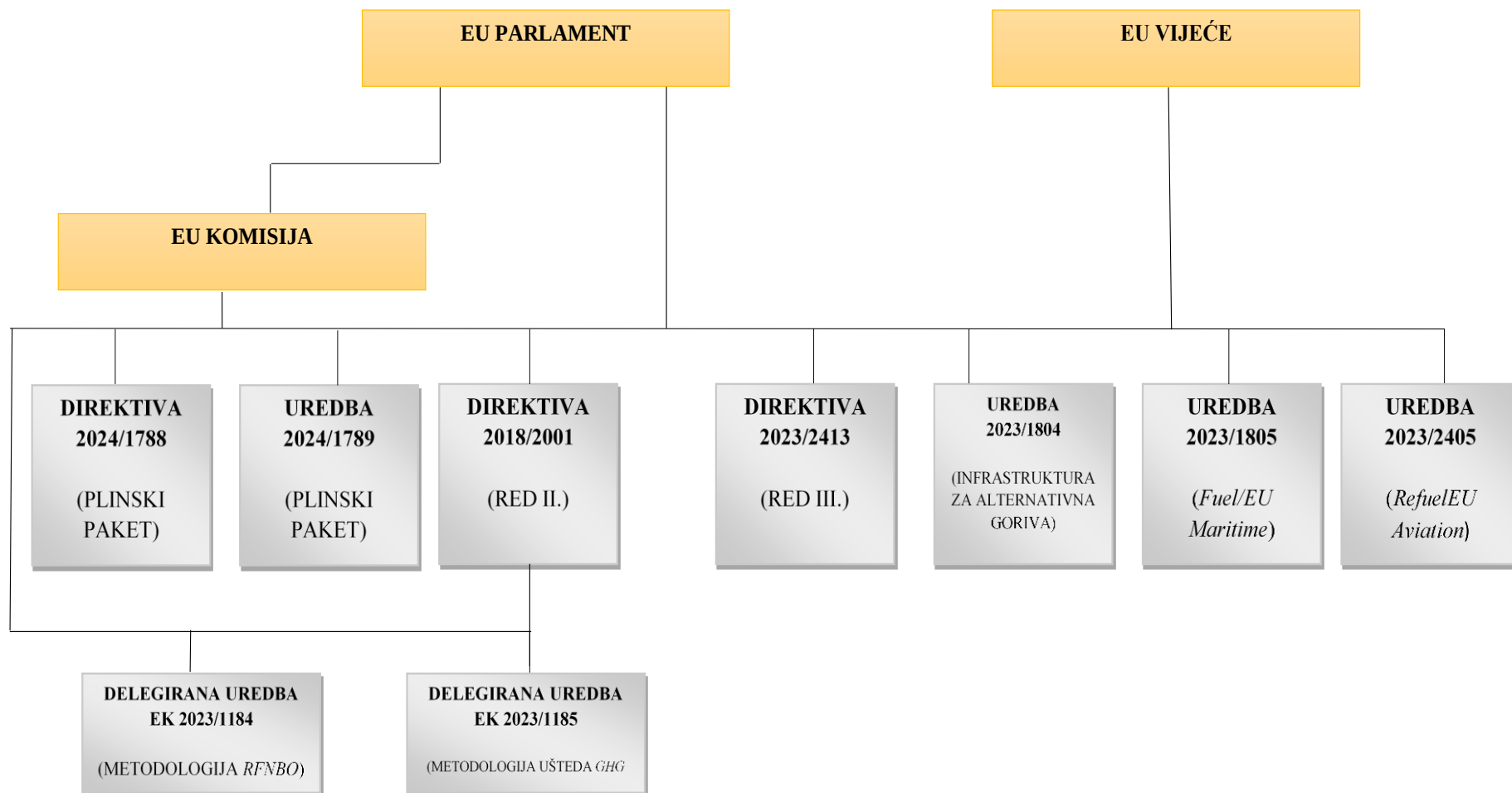

2. Revizija EU zakonodavstva

REVIZIJA EU ZAKONODAVSTVA

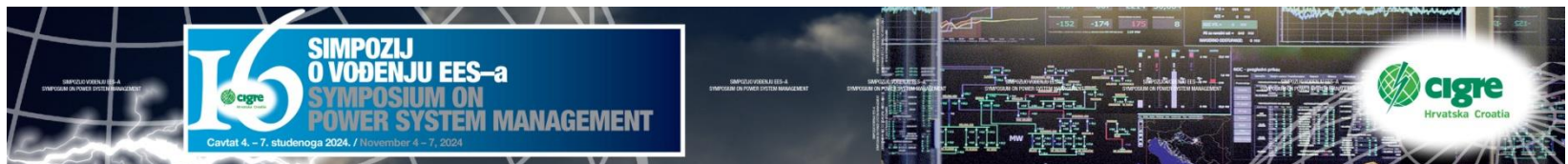

2.1. Shema EU zakonodavnog okvira za vodik (revizija)

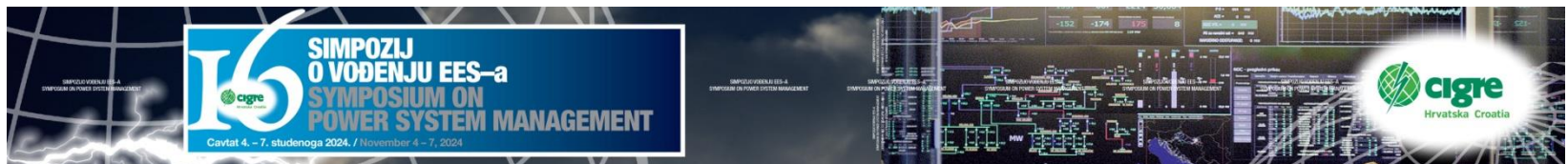
2.2. Opće napomene o reviziji

- 2023. i 2024. godina bile su zakonodavno intenzivne za EU institucije, povezano s vodikom
- zakonodavna inicijativa „Spremni za 55”- skoro je dovršena
- usvojene su različite EU direktive, uredbe i delegirane uredbe EK
- usvojen je novi „plinski paket” koji se odnosi i na vodik
- države članice obvezne su osigurati njihovo prenošenje u nacionalno zakonodavstvo i provođenje

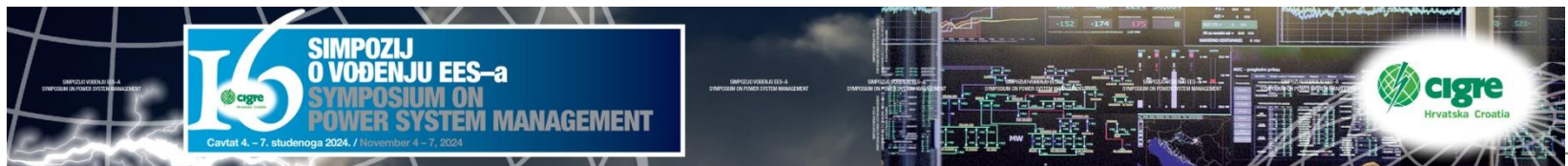
Opće napomene o reviziji

- najvažniji novi EU propisi u vezi s vodikom su:
- DIREKTIVA (EU) 2023/2413 (RED III.) koja se odnosi na OIE (18.10.2023.)
 - RED III. DIREKTIVA mijenja:
 - Direktivu (EU) 2018/2001 (RED II.)
 - Uredbu (EU) 2018/ 1999
 - Direktivu (EU) 98/70 /EZ
 - ukida Direktivu Vijeća (EU) 2015/652

Opće napomene o reviziji

- DIREKTIVA RED II. dopunjena je sa dvije delegirane uredbe Komisije:
- Delegirana UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1184 (10.2.2023.g.)
o utvrđivanju metodologije za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) namijenjenih uporabi u prometu
- Delegirana UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1185 (10.2.2023.)
o utvrđivanju minimalne granične vrijednosti za uštede emisija SP-a iz recikliranog ugljika i metodologije za procjenu uštede emisija SP-a povezanih s proizvodnjom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) u prometu te gorivima iz recikliranog ugljika (10.2.2023.)

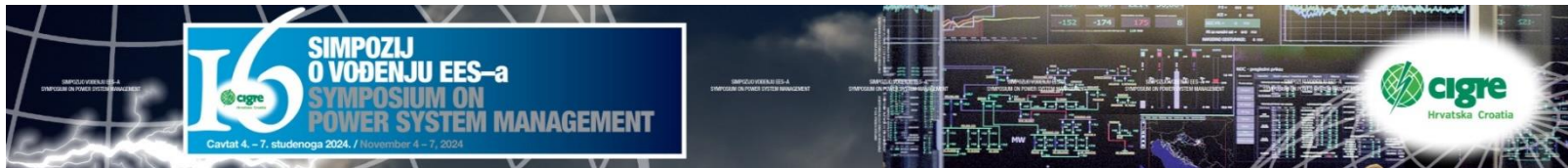
Opće napomene o reviziji

- UREDBA (EU) 2023/1804 (13.9.2023.g.) o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva
 - navedenom uredbom ukida se Direktiva 2014/94/EU istog naziva
- UREDBA (EU) 2023/1805 (22.9.2023.g.) o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (*FuelEU Maritime*)
- UREDBA (EU) 2023/2405 (31.10.2023.g.) o osiguravanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja za održiv zračni prijevoz (*ReFuelEU Aviation*)

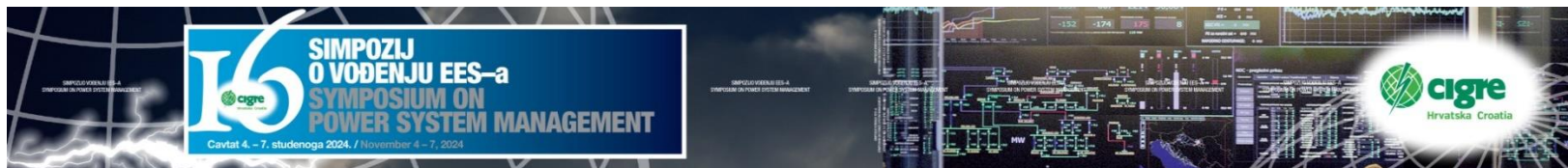
Opće napomene o reviziji

- novi “plinski paket” za dekarbonizaciju tržišta prirodnog plina obuhvaća:
 - DIREKTIVU (EU) 2024/1788 (13.6.2024.g.) o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz Ol-a, prirodnog plina i vodika (“PLINSKA” DIREKTIVA)
 - UREDBU (EU) 2024/1789 (13.6.2024.g.) o unutarnjem tržištu plina iz Ol-a, prirodnog plina i vodika (“PLINSKA” UREDBA)
 - “PLINSKA” DIREKTIVA biti će dopunjena Delegiranom UREDBOM KOMISIJE (EU) utvrđivanjem metodologije za procjenu ušteda emisija SP-a iz niskougljičnih goriva (Nacrt od 27.9.2024.g.)

3. Revizija HR zakonodavstva

REVIZIJA HR ZAKONODAVSTVA

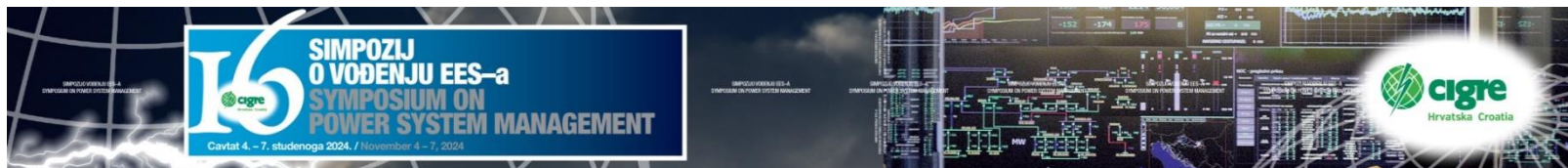

3.1. Shema HR zakonodavnog okvira za vodik

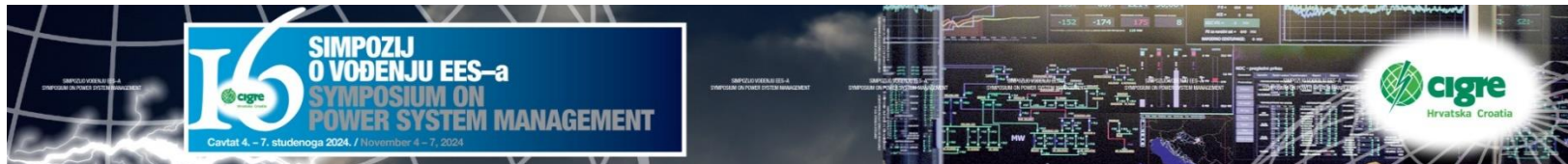
3.2. Zakon o energiji (ZoE-i) (NN 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18)

- opći propis za energetske sektor
- uređuje zajednička pitanja za sve energetske sektore:
 - energetske politiku i planiranje razvitka
 - energetske djelatnosti
 - tržište energije
 - sigurnost opskrbe
- definira zajedničke pojmove u sektoru energetike
- planski dokument je strategija energetske razvoja i program provedbe i drugo.

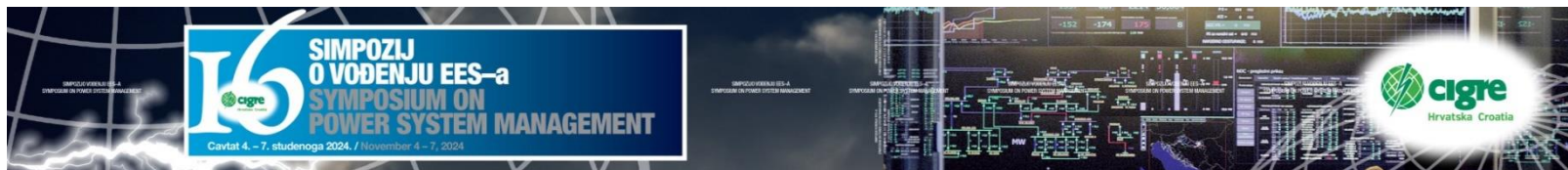
Zakon o energiji

- ZoE-i preuzete su dvije EU direktive iz III. energetske paketa koje uređuju tržište:
 - EE od 13.7.2009. (DIREKTIVA 2009/72/EZ)
 - PP od 13.7.2009. (DIREKTIVA 2009/73/EZ)
- ako se zadrži dosadašnji koncept, ZoE-i, u reviziji potrebno je preuzeti:
 - novu direktivu o EE (DIREKTIVA (EU) 2019/944 od 5.6.2019.
 - dvije direktive o OIE:
 - RED II. od 11.12.2018.g.
 - RED III. od 18.10.2023.g.

Zakon o energiji

- osigurati provedbu Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem na području klime... od 21.12.2018.
- revizija ZoE potrebna je u dijelu:
 - pravne stečevine
 - temeljnih pojmova
 - energetske politike i planiranja energetskeg razvitka
 - energetske učinkovitosti i OIE
 - jamstva podrijetla
 - obavljanja energetskeg djelatnosti i drugo

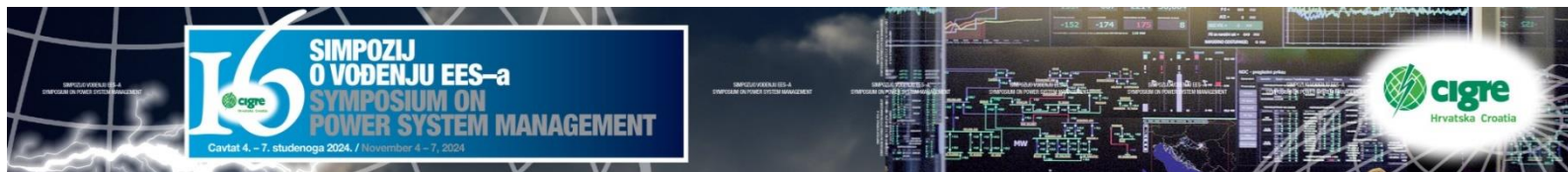
3.3. Zakon o OIE-e i visoko učinkovitoj kogeneraciji (NN 138/21 i 83/23)

- uređuje:
 - okvir za promicanje korištenja OE-e
 - mjere za poticanje proizvodnje EE-e iz OI-e
 - financijske potpore za EE-e i VUK-e
 - pravila o upravnim postupcima za izgradnju postrojenja za proizvodnju OE-e
 - jamstvo podrijetla OE-e
- ZoOIEK-i preuzima se Direktiva RED II.

Zakon o OIE-e i visoko učinkovitoj kogeneraciji

- ZoOIEK-e:
- definira pojmove u sektoru OIE-e
- planski dokument je integrirani energetska i klimatski plan za RH-u
- u reviziji ZoOIEK-e, potrebno je:
 - preuzeti RED III. DIREKTIVU
 - osigurati provođenje dopuna RED II. DIREKTIVE
 - propisati nove mjere za vodik i energiju iz obnovljivih izvora

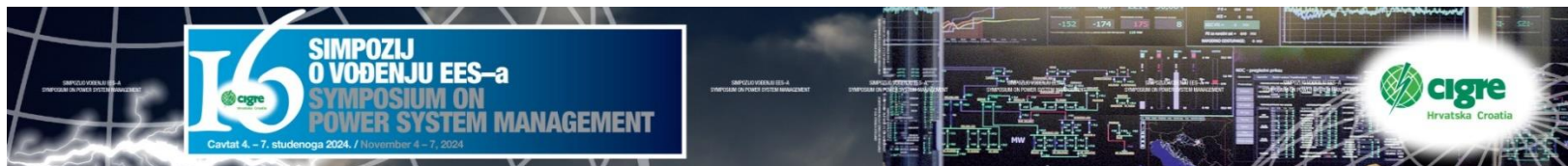
Zakon o OIE-e i visoko učinkovitoj kogeneraciji

- Revizija ZoOIEK-i potrebna je u dijelu:
 - pravne stečevine
 - temeljnih pojmova
 - nacionalnog cilja
 - izračuna udjela EOI-a
 - programa potpora za EOI-a
 - upravnih postupaka i informiranja
 - jamstva podrijetla EOI-a

Zakon o OIE-e i visoko učinkovitoj kogeneraciji

- potrebno je dodati u ZoOIEK-i:
 - uključivanje OIE-e u industriju
 - poseban cilj za korištenje OIE-e u industriji
 - poseban cilj za korištenje vodika u industriji
 - uvjete za smanjenje cilja uporabe obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji
 - uključivanje OIE-e za grijanje i hlađenje

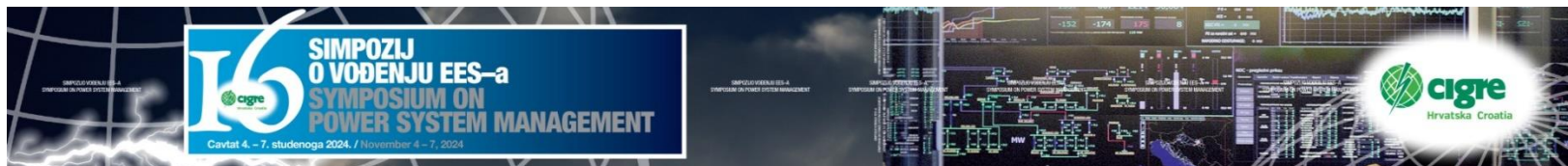
3.4. Zakon o biogorivima za prijevoz (ZoBP) (NN 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14/, 94/18, 52/21)

- uređuje:
 - proizvodnju, trgovinu i skladištenje biogoriva
 - korištenje OIE-e u prijevozu
 - programe i planove za poticanje proizvodnje i korištenja OIE u prijevozu
 - mjere poticanja i korištenja OIE-e u prijevozu
 - kriterije održivosti i uštede emisije stakleničkih plinova za biogoriva

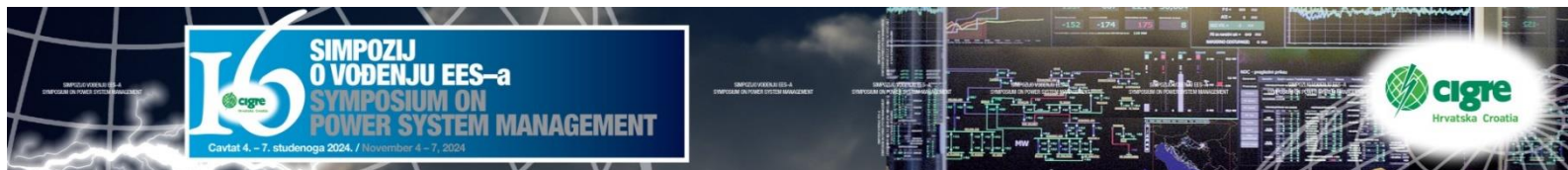
Zakon o biogorivima za prijevoz

- novelom Zakona iz 2021. preuzima se RED II. Direktiva
- ZoBP definira zakonske pojmove
- obveza stavljanja na tržište obnovljive energije, uključivo vodika izjednačava se s obvezom stavljanja na tržište biogoriva
- planski dokument je integrirani energetska i klimatski plan za RH

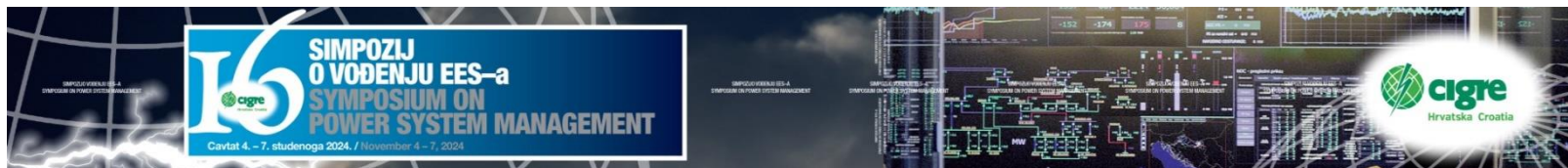
Zakon o biogorivima za prijevoz

- Revizijom ZoBP potrebno je:
 - preuzeti RED III. DIREKTIVU
 - osigurati provođenje dviju uredbi Komisije (EU) kojima se dopunjuje RED II. DIREKTIVA:
 - UREDBE 2023/1184 (metodologija za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) namijenjenih u prometu)
 - UREDBE 2023/1185 (granične vrijednosti uštede emisija povezanih s gorivima iz recikliranog ugljika i obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla (RFNBO))

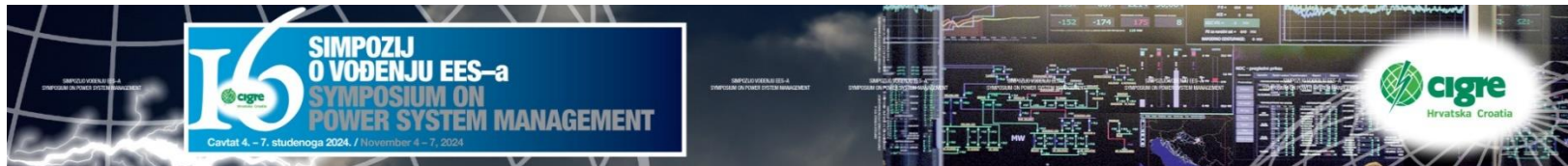
Zakon o biogorivima za prijevoz

- potrebno je donijeti novi zakon jer je dosadašnji ZoBP često mijenjan
- naziv ZoBP-u više nije adekvatan jer se zakon odnosi na sva “obnovljiva goriva, a ne samo na biogoriva,
- obnovljiva goriva su:
 - biogoriva
 - tekuća biogoriva (osim za promet)
 - gorivo iz biomase
 - obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO)

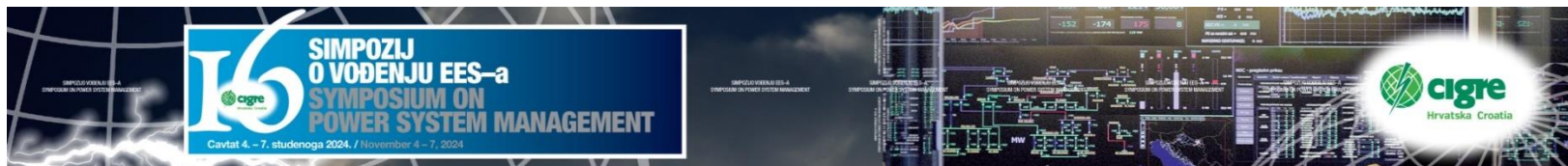
Zakon o biogorivima za prijevoz

- novi naziv bi mogao biti Zakon o tržištu obnovljive energije u prijevozu
- Revizija ZoBP-u potrebna je u dijelu:
 - pravne stečevine
 - temeljnih pojmova
 - nacionalnog cilja za OE-u u prijevozu
 - utvrđivanja cilja smanjenja SP-a u prijevozu
 - povećanje podcilja za napredna biogoriva
 - uvođenjem podcilja za obnovljiva fosilna goriva nebiološkog podrijetla

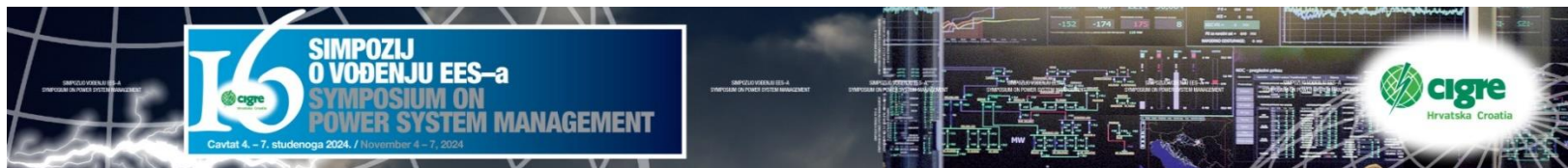
Zakon o biogorivima za prijevoz

- utvrđivanjem pravila za izračun smanjenja SP-a upotrebom OIE-e u prijevozu
- utvrđivanjem pravila za izračun minimalnih ciljeva u prijevozu za:
 - napredna biogoriva
 - bioplin
 - obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla
 - goriva iz recikliranog ugljika
- utvrđivanjem kriterija uštede emisije SP-a za obnovljivo gorivo nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika

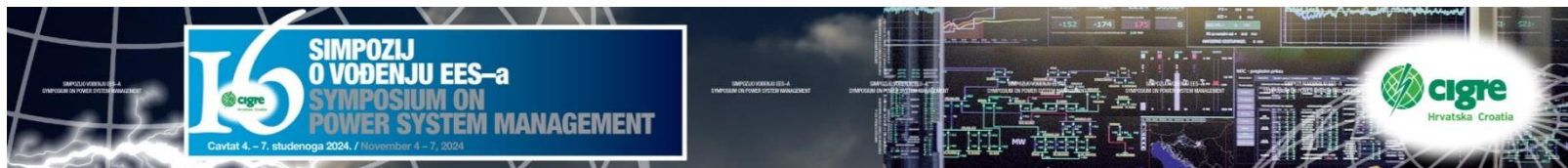
Zakon o biogorivima za prijevoz

- energetske djelatnosti
- programa i planova za poticanje proizvodnje i korištenja OE-e u prijevozu
- izvješća o provedbi nacionalnog akcijskog plana
- obveze distributera fosilnih goriva da stavlja na tržište obnovljivu energiju u prijevozu
- ovlasti Ministarstva
- mjera za poticanje proizvodnje i korištenja obnovljive energije u prijevozu

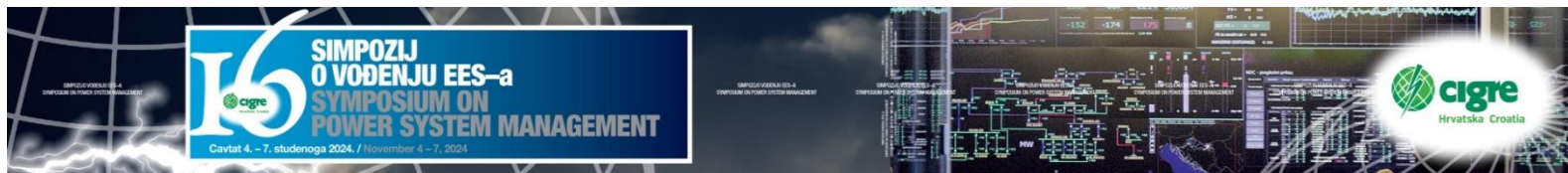
Zakon o biogorivima za prijevoz

- Revizijom je potrebno ZoBP-u osigurati primjenu metodologije:
 - za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) u prijevozu
 - za procjenu uštede emisija SP-a povezanih s uporabom u prijevozu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, goriva iz recikliranog ugljika u odnosu na granične vrijednosti ušteda

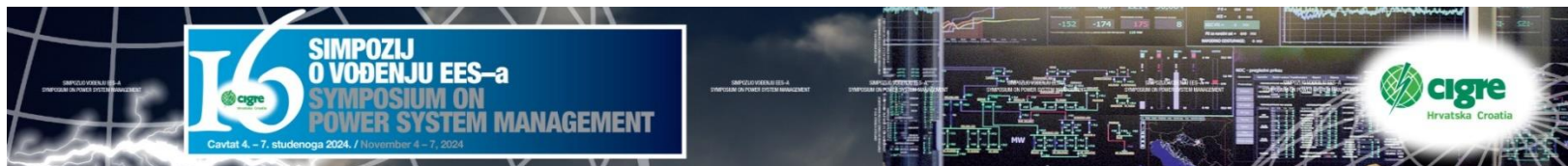
3.5. Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (ZoIAG) (NN 120/16, 63/22)

- Zakonom se preuzima Direktiva 2014/94 (EU) o uspostavljanju infrastrukture za alternativna goriva
- planski dokument je Nacionalni okvir politike
- uređuje opskrbu prometa (punionice) EE-om, vodikom, prirodnim plinom
- utvrđuje obvezu javnih naručitelja da pri nabavi vozila za cestovni promet uzmu u obzir energetske učinke i učinke na okoliš za radnog vijeka vozila
- definira zakonski pojam za čista vozila:
 - vozila niske emisije, a od 1.1.2026. nulte emisije
 - vozila koja upotrebljavaju alternativna goriva
- Zakonom se preuzima Direktiva (EU) 2019/1161 o promicanju čistih energetski učinkovitih vozila u prometu

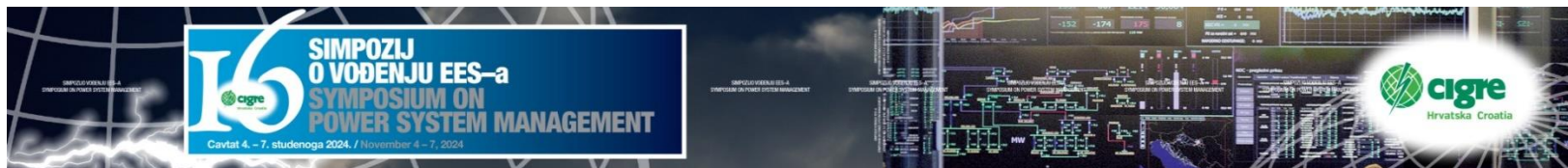
Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (ZolAG-a)

- UREDBOM (EU) 2023/1804 o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva ukinuta je Direktiva 2014/94/ EZ istog naziva koja je preuzeta ZolAG
- Uredba je neposredno obvezujući akt, a revizijom ZolAG-a se mora osigurati njezino provođenje i to:
 - utvrđivanjem nacionalnog cilja za alternativna goriva za cestovna vozila, vlakove, plovila i zrakoplove u mirovanju
 - uređivanjem djelokruga i odgovornosti obveznika primjene Uredbe
 - uređivanjem odnosa u primjeni i provođenju planskog dokumenta nacionalnog okvira politike za alternativna goriva
 - propisivanjem sankcija za povrede pravila Uredbe i zakona

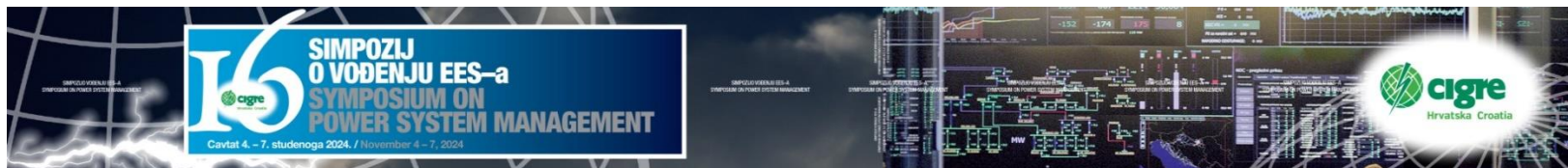
3.6. *Zakon o upotrebi obnovljivih niskougljičnih goriva u pomorskom prometu*

- Zakon još ne postoji, ali je potreban
- UREDBA (EU) 2023/1805 o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu primjenjuje se od 1. siječnja 2025.
- Uredba je neposredno obvezujući akt, a RH mora osigurati njezino provođenje
- u skladu s dosadašnjom normativnom politikom RH u provođenju uredbi EU za provođenje navedene uredbe bilo bi potrebno donijeti poseban zakon

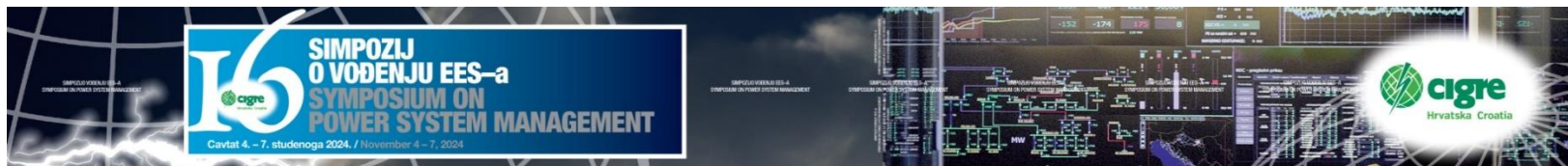
Zakon o upotrebi obnovljivih niskougljičnih goriva u pomorskom prometu

- Zakonom treba:
 - osigurati provođenje Uredbe
 - utvrditi djelokrug i odgovornosti obveznika primjene
 - propisati sankcije za povredu pravila Uredbe i zakona

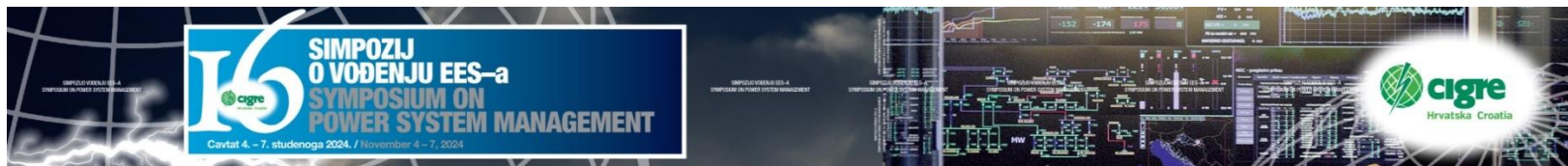
3.7. *Zakon o upotrebi i opskrbi održivim zrakoplovnim gorivima*

- Zakon još ne postoji, ali je potreban
- UREDBA (EU) 2023/2405 odnosi se na upotrebu i opskrbu održivim zrakoplovnim gorivima (SAF)
- Uredba se primjenjuje od 1. siječnja 2024., osim nekih odredaba koje se primjenjuju od 1. siječnja 2025.
- Uredba je neposredno obvezujući akt, ali RH mora osigurati njezino provođenje
- u skladu s dosadašnjom normativnom politikom RH u provođenju uredbi EU za provođenje navedene uredbe bilo bi potrebno donijeti poseban zakon
- Zakonom treba:
 - osigurati provođenje Uredbe
 - utvrditi djelokrug i odgovornosti obveznika primjene
 - propisati sankcije za povredu pravila Uredbe i zakona

3.8. Zakon o tržištu plina (ZoTP) (NN 18/18 i 23/20)

- uređuje pravila ponajviše za prirodni plin:
 - proizvodnju
 - transport
 - skladištenje
 - opskrbu
 - upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin
 - organiziranje tržišta plina
 - organiziranje i funkcioniranje plinskog sektora
 - pristup treće strane infrastrukturi PP
- Zakonom se preuzima Direktiva 2019/692 o zajedničim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina

Zakon o tržištu plina (ZoTP-a)

- pravila ZoTP-a primjenjuju se na PP-n i sve druge vrste plinova
 - uz uvjet da se mogu tehnički i sigurno primješavati u tok prirodnog plina i tako distribuirati
- Zakonom se uvrđuju energetske djelatnosti u sektoru plina i sustav dozvola koje izdaje HERA-a

Zakon o tržištu plina (ZoTP-a)

- novi “plinski paket” ima za cilj dekarbonizaciju plinskog sektora
- namjera je omogućiti prelazak plinskog sektora na niskougljične plinove i plinove iz OI-a
- Radi usklađenja s “plinskim paketom” potrebno je revizijom ZoTP-u:
 - preuzeti “PLINSKU” DIREKTIVU (EU) 2024/1788
 - osigurati provođenje “PLINSKE” UREDBE (EU) 2024/1789

Zakon o tržištu plina (ZoTP)

- potrebno je preuzeti dopunu PLINSKE”DIREKTIVE odnosno Delegiranu UREDBU KOMISIJE (EU) utvrđivanjem metodologije za procjenu ušteda emisija SP-a iz niskougličnih goriva kada bude usvojena(Nacrt od 27.9.2024.g.)
- potrebno donijeti novi zakon revidirajući ZOTP-u u cijelosti
- novi naziv bi mogao biti Zakon o tržištu plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika
- ili se može zadržati dosadašnji skraćeni naziv

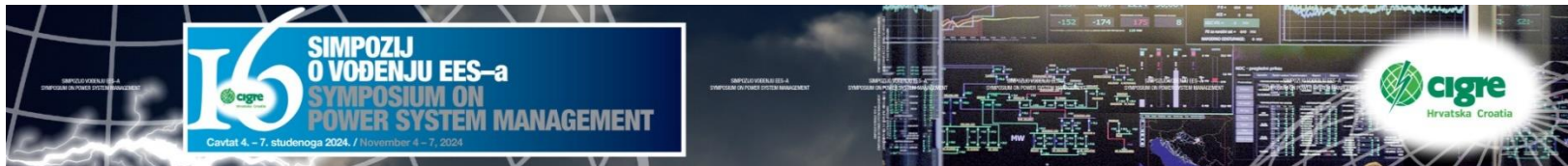
Zakon o tržištu plina (ZoTP)

- u smislu novog “plinskog paketa”:
 - “plinovi” znači prirodni plin i vodik
 - “prirodni plin” znači svi plinovi koji se sastoje uglavnom od metana, uključujući bioplin i plin iz biomase, posebno biometan ili druge vrste plina
 - “plin iz obnovljivih izvora” znači bioplin, uključujući biometan i plinovita goriva iz obnovljivih izvora koja su dio goriva nebiološkog podijetla

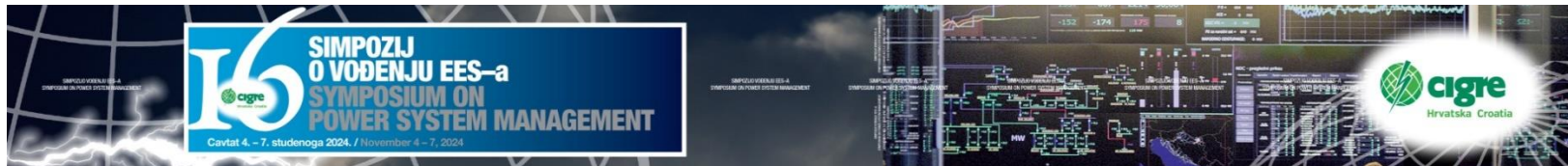
Zakon o tržištu plina (ZoTP)

- “niskouglični vodik” znači vodik čiji je energetska sadržaj dobiven iz neobnovljivih izvora i koji ispunjava kriterij praga smanjenja emisija stakleničkih plinova od 70%
- “niskouglični plin” znači dio plinovitih goriva u gorivima iz recikliranog ugljika, niskouglični vodik i sintetička plinovita goriva čiji je energetska sadržaj dobiven iz niskougličnog vodika i koji ispunjava kriterij praga smanjenja stakleničkih plinova od 70 %
- “niskouglična goriva” znači goriva iz recikliranog ugljika, niskouglični vodik i sintetička plinovita i tekuća goriva čiji je energetska sadržaj dobiven iz niskougličnog vodika i koja ispunjavaju kriterij praga smanjenja emisija stakleničkih plinova od 70 %

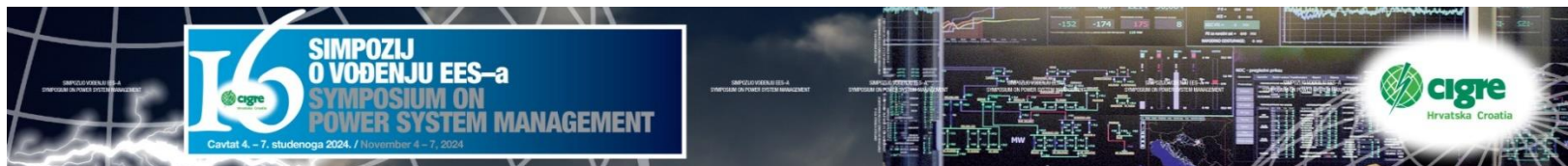
Zakon o tržištu plina (ZoTP)

- Revizija ZoTP-u potrebna je u dijelu:
 - pravne stečevine
 - energetske djelatnosti u sektoru plina
 - proizvodnje
 - transporta
 - distribucije
 - operatora mjesta za opskrbu
 - operatora tržišta plina
 - operatora tržišta plina
 - opskrbljivača plinom

Zakon o tržištu plina (ZoTP)

- razdvajanja djelatnosti
- zaštite potrošača
- općih akata
- mrežnih pravila
- pravila terminala za plin
- pravila skladišta plina
- prekršajnih odredbi

HVALA NA PAŽNJI !

ODVJETNIČKO DRUŠTVO TILOŠANEC & PARTNERI
j.t.d.

HR-10000 Zagreb, Zelinska 5/VIII

Tel: (+385 1) 6170 744

Fax: (+385 1) 6170 663

www: tilosanec.hr

E-mail: ured@tilosanec.hr

